

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Historia Pelagiana Et Dissertatio De Synodo V.
Œcumenica In Qua Origenis ac Theodori Mopsuesteni
Pelagiani erroris Auctorum justa damnatio exponitur, &
Aquilejense Schisma describitur**

Noris, Enrico

Patavii, 1708

Cap. 23. Felix IV. Arausicana Synodus, & Bonifacius II. Semipelagianos
damnant. Annus Syynodi, & utriusque Pontificis statuitur.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72486](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72486)

tur, vel Auxanius negligens fuisset in nunciis de sibi noviter delatâ dignitate mittendis; vel lentus fuisset Pontifex seram ad eò responsonem dando. Et quidè cum Auxanius esset Metropoli, juxtâ Ecclesiastica statuta statim post electionem ad Vigilium, ad cuius Patriarchicam Dicecesim pertinebat, de sibi delatâ dignitate literas eundem misisse non dubito. Quod tamen addit Bollandus de pallii impetratione falsum est, nam Vigilius re prius cum Justiniano Imperatore communicatâ, pallii usum anno 544. concessit Auxanio, ut ex Epistolâ ad eundem datâ XII. Kal. Junias habetur, in quâ scribit, etiam Sanctum Cæsarium à Symmacho pallium obtinuisse. Itaque Cæsarius mortuus est anno 543. die 27. Augusti; quare sit Episcopus anno 503. nascitur verò anno 470. Nescio undenam Ullerius divinari potuerit, natum Cæsarium sub initium anni 471. & sub exitum 503. factum illum Episcopum; nam ut nihil dicam de initio anni 471. Sanctus Eonius Cæsarii decessor obiit die 3. Augusti, ut ex Martyrologio Saussai colligitur, neque quatuor menses sedes vacavit, etenim Eonius non multum antè mortem Arelatensem populum ad Cæsarium sibi substituendum hortatus fuerat, ac populus communi consensu Eonii sententiam approbat teste laudato Cypriano cap. 5.

Ex his nonnulla in Baronio corrigenda sunt. Ille Epistolam Symmachi ad Cæsarium datam VIII. Idus Januar. Probo V. C. Cos. non rectè retulit ad annum 502. quo cum Aviero Juniore Probus consulatum gessit, sed protrahenda est ad annum 513. quo Probus, & Clementianus Consules fuere ex Chronico Cassiodori, & Marcellini, præsertim cum memoratæ Epistolæ alteram Baronius subnectat, in quâ delatî Cæsario pallii mentio fit, quod post illum annum 502. accidit, cum Cæsarius Romam profectus est, Theodorico Rege Ravennæ prius placato, ut fufius Cyprianus narrat. Recitat idem vir insignis ex codice Arelate ad se transmissò Epistolam Felicis Papæ ad Cæsarium datam tertio Nonas Februarias. Post consulatum Manlii Severini Boetii, est annus 488. Ego verò loco Cæsarii Eonium restituendum putabam; at postea vidi diligentissimum Sirmondum in vetustissimo codice apud Arelatem invento legere: *Post Consulatum Fl. Maxortii* anno 528. Rursus literæ Gelasii, & Symmachi ad Eonium nullum errorem continent, neque cum Baronio loco Eonii ponendus est Cæsarius, etenim Eonius usque ad annum 503. Arelatensem Ecclesiam rexit, ad quem postremâ literâ ab Apostolicâ Sede datâ leguntur *Iterum post consul. Paulini*, nempe anno 500. Eodem pacto corrigendus est Binius, qui nullâ ferè diligentiori curâ adhibita Cardinalis Baronii annales suis in Concilia notis inseruit.

Baronius idè antiquiorem Cæsarium fecit, quòd illum in Gennadii catalogo recensitum legerat cap. 86. his verbis: *Cæsarius Arelatensis Urbis Episcopus vir sanctitate, & virtute celebèr scripsit egregia, & grata valde, & Monachis necessaria opuscula &c. floruit hic eo tempore, quo & Faustus Anastasio Rempubliam gubernante.* At Gennadius tempore Gelasii Papæ librum de Illustribus Scriptoribus composuit. Cum verò Suffridus insertum Gennadio illud caput de Cæsario dixisset, Baronius id ullo absque fundamento fingi dicit. Verum Cæsarium esse Gennadii libro infartum, vel indè colligere poterat Baronius, quòd Gennadius Prosperum acriter reprehendit, qui Cassiani libellum de gratiâ impugna-

verat, cur igitur non modò pepercisset Cæsario Faustum ejusdem scholæ Doctorem confutanti, verum & illius volumen contra Fausti opus, ut ille ait, *egregium de gratiâ Dei à Sede Apostolicâ latius promulgatum, ac divinarum scripturarum, & Sanctorum Patrum judiciis munitum asseverasset?* Gennadius, ut auctor est idem Baronius ad annum 490. librum de Scriptoribus illustribus edidit anno 493. Quare ergo non dixit, de Cæsario uti de cæteris facit, *vixit adhuc, vel, vivere adhuc dicitur &c.* sed ait: *Floruit hic eo tempore, quo & Faustus Anastasio Rempubliam gubernante,* ex quo modo loquendi videntur disertè illa esse scripta post annum 518. quo mortuus est Anastasius Imperator. Imò qui ea scripsit, parum Cæsarianæ chronologiæ peritus fuit; nam tradit, floruisse eo tempore, quo & Faustus Anastasio Imperatore, quod prorsus falsum est, siquidè Faustus anno 462. Rejesium Episcopus Romanam legationem obivit, at Cæsarius post octennium natus est, quâ igitur ratione simul florere, si illo in ore famæ versante, iste necdum vitali aurâ fruebatur? quando verò Cæsarius vicefimum tertium ætatis annum attigerat, Faustus decessaret, neque hic dicendus est floruisse sub Anastasio, sed sub Leone, & Zenone, cum dubium sit, an attigerit primum Anastasii annum, nempe 491. Præterea Cæsarius non solum primâ juventâ floruit sub Anastasio, sed sub Justino, & tandem sub Justiniano, cujus imperii anno XVII. decessit. Hinc in editione librorum Sancti Hieronymi, quibus Gennadii liber insertus fuit, nulla de Cæsario mentio fit, quare additus videtur à pio quidè, sed parum erudito homine, quasi voluerit Cæsarium Fausto veluti veneno antidotum de proximo opponere.

CAPUT XXIII.

Felix IV. Arausicana Synodus, & Bonifacius II. Semipelagianos damnant. Annus Synodi, & utriusque Pontificis certus statuitur.

Cæsarius animadvertens Semipelagianorum factionem in Gallias potentiorē esse, quàm ut suis, ac collegarum viribus superari posset, Felicis IV. auxilium imploravit, quòd hostes de superiori loco percuteret, hisque dejectis Augustiniana æquè, ac Catholica doctrina in nobilissimâ provinciâ facta, tectaque servaretur. Felix roganti suppetias tulit; neque illi dju consultandum fuit, undenam in Gallias auxilia submitterentur. Etenim decessorum vestigiis inhærens ex Ecclesiasticis seriniis aureas Sancti Augustini sententias de divinâ gratiâ, & libero arbitrio selectas ad Cæsarium magno cum Augustiniani nominis incremento transmisit. Celeberrimus tunc in urbe Arausicanâ conventus agebatur in dedicatione Basilicæ à Liberio V.C. Ex-Præfecto Prætorio extructæ. Erat hic Cæsario amicissimus, à quo cum lethali vulnere percussus fuisset, sanitati restitutus fuit ex Messiano lib. 2. de Vitâ Cæsarii cap. 5. Arausicam non modò sacri Antistites, sed & nobilissimi quique confluerant, quare Cæsarius opportunam occasionem nactus coacto Sapientissimorum Patrum, ac virorum illustrium Senatu sententias ab Sede Apostolicâ ad se transmissas protulit, id enim ex præfatione Synodi colligitur, ubi hæc recitantur. *Pervenit ad nos esse aliquos, qui de gratiâ, & libero arbitrio minus cautè, & non secundum fidei Catholicæ regulam sentire velint. Unde id nobis secundum aucto-*

rita-

ritatem, & admonitionem Sedis Apostolica iustum, & rationale visum est, ut pauca capitula ab Apostolica nobis Sede transmissa, quæ ab antiquis Patribus de certis scripturarum voluminibus, in hac præcipue causâ collecta sunt, ad docendos eos, qui aliter ac oportet, sentiunt, ab omnibus observanda proferre, & manibus nostris subscribere deberemus; Quibus lectis, qui huc usque non sicut oportebat de gratiâ, & libero arbitrio credidit, ad ea, quæ fidei Catholica conveniunt animum suum inclinare non disserat. Sequuntur viginti quinque canones, quibus Semipelagianorum sententiæ, quæ eò usque citrà ipsâ fidei crimen liberè delentia fuerant, condemnatæ sunt, ut abique hæreseos notâ à quovis in posterum propugnari non poterint. Quæ perlique non animadvertentes magnam Sanctis Patribus Hilario Arelatensi, Vincentio Lerinensi, & ut alii etiam volunt, Joanni Chrysostomo, atque e Græciâ Doctoribus injuriâ irrogari conqueruntur, si Semipelagianorum sententias asseruisse dicantur, id enim fecere vel nondum motâ, vel pendente lite, sicuti neque quicquam detrimenti tubiret Sancti Thomæ, Sancti Bonaventuræ, Agidii, ac tot Patrum, & Scholasticorum gloria, ac fama, si à Sede Apostolicâ Beatæ Virginis conceptus ab originali noxâ immunis decerneretur, cum magis illi viri oppositum defenderint, quando nihil ea de re certi Catholica fides itauisset. Cæterum in hac Synodo Araucanâ II. Cassiani, & Faustii sententiæ damnatæ sunt, cujus canones, cum passim legi possint, haud hoc loco exscribendos duxi. Initium fidei, ipsum etiam credulitatis affectum Dei donum esse decernitur can. 5. Gratiam non dari petentibus, quærentibus, pulsantibus, sed dari potius, ut velimus, & petamus, & quæramus, & pulsemus can. 6. Adjuvium Dei etiam Sanctis semper implorandum, quò possint in bono opere perdurare can. 10. undè perseverantia Dei donum esse intelligatur. Omnia hoc can. 20. comprehenduntur: *Multa Deus facit in homine bona, quæ non facit homo, nulla verò facit homo bona, quæ non Deus præstet, ut faciat homo.* Quam Ecclesiæ Catholicæ definitionem Magnus Augustinus hisce præformarat libro 2. ad Bonif. cap. 8. in fine: *Quapropter multa Deus facit in homine bona, quæ non facit homo, nulla verò facit homo, quæ non facit Deus, ut faciat homo.* Quibus verbis totum divinæ gratiæ dandum, idest & initium, & progressum, & perseverantiam pronuntiavit, cum initium, & perseverantiam in bono opere Semipelagianis divinæ gratiæ concedere recusarent, undè contra eosdem ad Prosperum, & Hilarium libros olim Sanctus Augustinus transmiserat. Canone verò 22. humani arbitrii adversus divinam gratiam tumor eliditur: *Nemo habet de suo nisi mendacium, & peccatum;* quod est Sancti Augustini theorema iisdem verbis expressum apud Prosperum sentent. 323.

Et quidem in hac Synodo ex Augustinianis sententiis universos conflatos canones eruditè ostendit Binius in notis ad hoc Concilium. Quod verò in præfatione dicuntur collecti ab antiquis Patribus, indè est, quòd Sancti Augustini sententias Bonifacius, Cælestinus, Leo, Gelasius, Prosper, & plurimi alii, quorum scripta perire, secuti sunt, ut quæ unius Augustini voces fuerant, à reliquis Patribus, qui successere, excepta communem Ecclesiæ consensum fecerint. Cæsar Cardinalis Baronius vir ætrâ omnem laudem, satisque suo nomine clarus in appendice Tomi 10. in addendis ad Tomum 7. ait: *Recitant, inquit de Patribus Araucanis, capita in*

Gallias ab ipso Romano Pontifice missa, profitentes ea cuncta haud recentem esse Ecclesiæ doctrinam, sed antiquorum Patrum definitionem, eandemque Apostolicam Sedis auctoritate firmatam, quæ Apostolica Sedes, ut suis locis superius est declaratum, Sancti Augustini se professæ est de gratiâ, & libero arbitrio probare sententiam. Legantur etiam, quæ habet Tom. 6. anno 463. Jacobus Sirmondus Tom. 1. Conciliorum Galliæ in notis ad hanc Synodum Araucanam scribit: *Cæterum gravi, ac diuturna contentioni, quæ sanctissimos, & doctissimos utrimque viros in Gallia centum, & amplius annis exercuit, finem postea tandem attulit Synodus Araucanica II. quæ totam de gratiâ, & libero arbitrio controversiam ex Sancti Augustini sententiâ composuit.*

Quæ autem post canonem 25. addita sunt, haud arbitror à Felice IV. transmissa, sed potius ab ipsis Araucanis Patribus adjuncta ad Semipelagianorum technas evertendas, ac Faustii Sæctores penitus convincendos. Nam veluti quatuor alios canones subnectunt. In horum primo statuunt fidem Abel, Noe, & aliorum veteris testamenti Patrum non ex viribus naturæ erupisse, sed Dei dono eidem attributam fuisse, cujus oppositum docuerat Faustus lib. 3. cap. 6. & 7. Cum verò idem Faustus opponeret, asserere adversarios, baptizatum non prædestinatum non esse verè sanctificatum, atque homini omnem prorsus sollicitudinem salutis auferre, dum gratiam, & gloriam munera facerent otiosos lib. 1. cap. 10. Canone secundo Faustii imposturas rejicientes decernunt, omnibus in baptismo gratiam Dei donari, & omnes Deo auxiliante posse, si fideliter laborare voluerint, divina mandata adimplere. Rursus, quia idem cum a seclis pronuntiaverat, defensores Augustinianæ sententiæ de prædestinatione docere, Deum æquè prædestinare hominem ad bonum, ac ad malum, Patres non solum protestantur se non credere, à Deo quempiam ad malum prædestinari, sed si quis tam impiè de Deo sentire ausus fuerit, eundem anathemate configunt. In postremo canone, quòd omne Semipelagianis effugium præcluderent, tradunt, nos non incipere bonum, Dei verò gratiâ adjuvari, ut in bono proficiamus, sed fidem, quæ omne bonum præcedit, à Deo inspirari, cujus misericordiæ deputandam definiunt fidem Cornelii, Zachæi, & Latronis in cruce, cujus oppositum docuerant duo Semipelagianæ Scholæ Magistri Cassianus Collat. 13. cap. 10. & Faustus lib. 2. cap. 8.

Quo anno hæc Synodus peracta fuerit, olim à Baronio erratum est, itidemque Bellarmino, Suario, Vasquio, & aliis, qui tempore Leonis Papæ eum conventum coactum dixere, quia tempus Cæsarii Arelatensis ignorabant; at ex subscriptione ejusdem res modò certa evasit, ibi enim legimus: *Cæsarius in Christi nomine Episcopus constitutionem nostram religi, & subnotans subscripsi V. Nonas Julii Decio Juniore V. C. Consule.* Hic Decius Junior consulatum gessit anno 529. Baronius in appendice Tomi 10. ad Tom. 6. ait, errasse se Panvini factos secutum pro arbitrio mutantis, vel addentis nomina Consulium; at cur in Panvinium culpa devolvitur, qui Consules suis nominibus, & agnominibus expressit? Sandè in commentariis fastorum lib. 3. ad annum 529. ait: *Anno Christi DXXIX. Decius sine collegâ consul in Occidente fuit.* Indè verò Baronius, atque alii hujus Araucani, & aliorum Conciliorum, quibus Cæsarius præfuit, tempus ex Cypriano Cæsarii discipulo in libro de Vita ejusdem cap. 30. deducere poterant, ubi ait: *Quorum mentionibus vir Dei Cæsarius dedit*

veram, & evidentem ex traditione Apostolica rationem, nam beata memoria Bonifacius Romana Ecclesie Papa eadem colluctatione compertâ calcatâ intentione iurgantium, prosecutionem sancti Casarii Apostolicâ auctoritate firmavit. Itaque discipulus ille Casarii, qui post annum 531. quo mortuus est Bonifacius II. Papa, testatur gesta Synodalia Casarii fuisse ab eodem Bonifacio approbata, qui Pontificatum inivit, ut putant, anno 530. Quare etiam si literæ Pontificum ad Casarium id non demonstrarent, Baronius qui ex Cypriano omnia ferè excerpta suis Annalibus inseruit anno 453. pag. 191. adnotare etiam poterat vixisse Casarium sub Bonifacio II. Illud verò maximè displicet, quod ibidem Baronius scribit, nempe pœnitere se Panvini fastos secutum fuisse. Etenim hujus celeberrimi Scriptoris fasti adeò exactè descripti sunt, ut jure, ac merito à Lipsio dicitur fuerit *Pater fastorum*. Cæterum Baronius in tribus prioribus Tomis Annalium frequenter Panvini fastos relinquit, ac longè diversa paria Consulatum statuit, in quibus tamen semel tantum jure meum Panvinium corrigi, nempe ad annum nostræ Christianæ epochæ 277. quo anno statuit Consules ordinarios Probum, & Paulinum, quos Panvini consules suffectos existimavit. Sed ipse quoque Baronius labitur, dum scribit eo anno Probum nondum Imperatorem fuisse. Est insigne rescriptum ejusdem Probi Imperatoris lib. 8. Cod. Justin. l. 2. de Revoc. donat. ad Felicem Dat. III. Non. Maii Sirmii Probo Aug. & Paulino Cos. Præterea Sanctus Leo serm. 12. Pentec. ait, hæresim Manetis innotuisse Probo Imperatore, Paulinoque Consulibus. Eusebius etiam in Chronico scribit: Secundo anno Probi juxta Antiochenos 325. juxta Tyrios 402. &c. insana Manichæorum hæresis in commune humani generis malum exorta. Epochæ Antiochena 48. annis Christianam anticipat; igitur his detractis annus secundus Probi est 277. Item Epochæ Tyriorum est antè nostram vulgarem annis 125. nam æt. 10. Synodi Chalcedonensis initio libelli Iba Edesseni annus post consulatum Fl. Zenonis, & Posthumiani, nempe 449. dicitur apud Tyrios 574. Quare detractis annis 125. ab epochâ Tyriorum ab Eusebio recitata, regrediemur ad annum 277. Erravit autem Reformator Chronologiæ Ricciolus, dum anno eodem 277. ponit consules Probum Imp. & M. Furium Lupum. Probus enim anno insequenti collegam eundem Lupum habuit ex omnibus fastis, & laudatur rescriptum Probi Imperatoris lib. 2. ejusdem Cod. tit. 17. ad Octavium Dat. IV. Kal. Julias Probo A. & Lupo Cos. Exactam fastorum nostri Panvini defensionem concinnavi, quam aliâ occasione publicabo. Vossius lib. 1. cit. cap. 53. scribit, etiam anno 509. Decium Importunum Consullem fuisse, undè igitur, inquit, non hujus tempore Arausicanam Synodum celebratam novimus? Nos quidem, ut cætera sileamus, ex Eucherii Episcopi Lugdunensis subscriptione id conperimus, nam Viventiolus Eucherii decessor subscripsit Synodum Epauensem, quæ Agapito Consule anno 517. celebrata fuit, quare cum Eucherius Viventioli successor interfuerit Synodo Arausicanæ, ista haud celebrari potuit Consule Importuno Decio anno 509. Huic verò Concilio subscripti leguntur plures viri nobiles, quorum primus est Liberius Præf. Præt. qui sacrum dedicationis templi celebrabat, de quo viro plura Baronius in appendice citatâ, & Vossius lib. 1. de Hæresi Pelag. cap. 54. Sed omne dubium

de tempore hujus Synodi tandem sustulit Epistola Bonifacii II. ad Casarium, de quâ statim dicemus.

Quæri solet, fueritne hæc Synodus ab Apostolicâ Sede specialiter approbata? Negant Suarius, aliique, at in codicibus MSS. Fossateni, & Laudunensi Synodo huic præponebatur Epistola Bonifacii II. ad Casarium cum hac adnotatione: *In hoc codice continetur Synodus Arausicana, quam per auctoritatem sanctus Papa Bonifacius confirmavit &c.* Edita est Bonifacii Epistola ad Casarium à Sirmondo, & postea ab Holstenio ex emendatiori codice Vaticano, in quâ Pontifex hæc scribit: *Quapropter affectu congruo salutantes superscriptam confessionem vestram consentaneam catholicis Patrum regulis adprobamus.* En aperta sententiâ Apostolicæ Sedis Arausicana decreta confirmata. Datæ sunt literæ Bonifacii exacto sexto mense à peractâ Synodo, ut mox explicabimus.

Verum neque hujus Synodi auctoritas Semipelagianorum audaciam infringere poterat, nonnullis Episcopis damnatæ sententiæ astipulantibus. Etenim cum omnes virtutum actus divino muneri acceptos ferrent, solam fidem ex humani arbitrii viribus proflire contendebant. Quare Casarius Valentiam Synodum postea indixit, ut frequentioribus suffragiis Augustiniana doctrina adprobaretur; nam statuta in Arausicano conventu minori fortè apud nonnullos auctoritate gaudebant, quòd inter templi consecrationem quasi aliud agentes Synodum illi Episcopi habuisse dicebantur. At Casarius adversa valetudine præpeditus adesse non potuit, ejus tamen vices pro divinæ gratiæ defensione sustinuit Cyprianus Episcopus Tolonensis, cujus quidem Synodi acta periere. Auctor est Cyprianus, Sanctum Casarium in Galliis malè apud plures audivisse, quòd eorum judicio sinistras de divinâ gratiâ opiniones, ac pravas sententias teneret; & quidem fortè Arausicanis decretis per vicinam Galliam publicatis, nonnullis plus justo gratiæ vires extulisse videbatur. Quare quòd falsò de suamet fide diffamatum opinionem elideret, Valentiam Synodum cogendam jussit, ejus enim erat eos conventus in Gallicanis Provinciis indicere ex Epistolâ Ruricii Lemovicensis Episcopi ad eundem Casarium lib. 2. Epist. 32. Libet ejusdem Cypriani verbis omnia hæc intelligere: *Multi quidem emuli surrexerunt, qui ejus resisterent doctrinæ de gratiâ predicanti. Sed ò felicitas emulanda! Etenim susurris, & malâ interpretatione quorundam obortur in Galliarum partibus contra prædicationem Dei hominis frustra sinistra suspicio. OB HOC Antistes Christi ultra Isaram consistentes charitatis amore collecti in Valentiam civitate conveniunt, ubi etiam B. Casarius infirmitatis causâ sollicitans, sicut disposuerat, properare non potuit. Misit tamen præstantissimos viros de Episcopis cum Presbyteris, & Diaconis, inter quos etiam Cyprianus Tolonensis Episcopus Antistes magnus, & clarus enituit, omnia, quæ dicebat de divinis utique Scripturis firmans, & de antiquissimis Patrum institutionibus probans, nihil per se in divinis profectibus quinquam arripere posse, nisi fuerit primitus Dei gratiâ præveniente vocatus &c.* Quorum intentionibus vir Dei Casarius dedit veram, & evidentem ex traditione Apostolicâ rationem. Nam Beata mem. Bonifacius Romana Ecclesie Papa eadem colluctatione compertâ, calcatâ intentione iurgantium prosecutionem S. Casarii Apostolicâ auctoritate firmavit.

Casarius, cum Episcopos illos adhuc eâ in opinione de fidei initio ex viribus naturæ obstinatiùs persistere animadverteret, per Armenium Abbatem omnium à se gestorum illâ in causâ Felicem IV. certiore

riorem fieri curavit, ad quod etiam apud Pontificem promovendum Bonifacii operam deprecatus est, quo cum veterem amicitiam colebat. Verum Felix Pontifex decessit IV. Idus Octobris, cui successus fuit ipse Cæsarii amicus Bonifacius, qui acceptis ab Armenio literis VIII. Kal. Februarias respondit. Ex his literis colligitur nonnullorum Episcoporum sententiam fuisse, fidem esse ex nobis. *Indicas enim, ait, quod aliqui Episcopi Galliarum, cum cetera jam bona ex Dei acquererint gratiâ provenire, fidem tantum, quâ in Christum credimus nature esse velint, non gratiâ, & hominibus ex Adam, quod dici nephas est, in libero arbitrio remansisse, non etiam nunc in singulis misericordiâ divinâ largitate confervi, postulans, ut pro ambiguitate tollendâ, confessionem vestram, quâ vos è diverso fidem rectam in Christo, totiusque bonæ voluntatis initium juxta Catholicam veritatem per prævenientem Dei gratiam singulorum definitis sensibus inspirari, auctoritate Sedis Apostolicæ firmavimus.* Postea Pontifex Cæsarii sententiam ex Sancti Augustini præsertim, & Romanorum Pontificum testimonio comprobari asseverans addit: *Atque idè de hac remulti Patres, & præ cæteris beatæ recordationis Augustinus Episcopus, sed & majores nostri Apostolicæ Sedis Antistes, ita ratione probentur disservisse latissimâ, ut nulli ulterius deberet esse ambiguum, fidem quoque nobis ipsam venire de gratiâ.* Rursus Synodi à Cæsario peractæ mentionem faciens, ejus sanctiones juxta fidem Catholicam latas adseverans addit: *Quod etiam Fraternitatem tuam habitâ collatione cum quibusdam sacerdotibus Galliarum juxta fidem gaudemus sensisse Catholicam, in his scilicet, in quibus uno, sicut indicasti, consensu definiunt fidem, quâ in Christo credimus, gratiâ divinitatis præveniente confervi; adjicientes etiam nihil prorsus secundum Deum boni, quod sine Dei quis gratiâ aut velle, aut incipere, aut operari, aut perficere possit, dicente ipso Salvatore nostro: Sine me nihil potestis facere &c.* Quapropter a festu congruo salutantes superscriptam confessionem vestram consentaneam Catholicis Patrum regulis adprobamus. Episcopi etiam cujusdam Epistolam Semipelagianis erroribus refertam Cæsarius ad Pontificem transmisserat, qui illius correctionem ab industriâ Cæsarii divino adspirante Numine sperare se dicit. Hæ literæ Bonifacii in antiquis codicibus dicuntur datæ VIII. Kal. Februarias Lampadio, & Oreste Confl. anno scilicet 530. & hoc pacto editæ sunt Romæ anno 1652. in fine Opusculorum Sancti Augustini de gratiâ. At Sirmondus Baronii chronologiam secutus legendum putat P. C. Lampadii, & Orestis, qui est annus 531. Cardinalis Baronius Anastasium imitatus Bonifacii initia statuit Lampadio, & Oreste Coss. mense Octobri, finem verò die 17. Octobris P. C. Lampadii, & Orestis anno scilicet 531. sed utrobique eundem errasse certum est. Etenim celebratâ anno 529. V. Nonas Julias Synodo II. Arausicanâ Cæsarius ejusdem confirmationem petiit à Felice Papa misso Romam Armenio Presbytero, & Abbate rogans Bonifacium, quem amicissimum habebat, ut à Pontifice confirmationem impetraret; ceterum prius quàm discederet Armenius, moritur Felix, eligiturque Bonifacius, licet nonnulli pro Dioscoro Schisma constarent, qui tamen intrâ paucos dies moriens alteri citrà controversiam Pontificatum reliquit. Do initium Epistolæ Bonifacii ad Cæsarium: *Per filium nostrum Armenium Presbyterum, & Abbatem literas tuæ fraternitatis accepimus, quas ad nos, ut apparet inscius adhuc Sacerdotii mihi*

commissi (ita enim ex vetustissimo codice Vaticano legit Holstenius in notis ad Synodum Bonifacii II.) *sub eâ, quâ in Deo tenemur, charitate direxeras, quibus credideras postulandum, ut id, quod à beatæ recordationis decessore nostro Papa Felice pro Catholice fidei poposevas firmitate, meâ explicaretur instantiâ. Sed quia id voluntas superna disposuit, ut quod per nos ab illo speraveras, à nobis potius impetraves &c. & subscribitur Epistola: Data VIII. Kal. Februarias Lampadio, & Oreste VV. CC. Confl.* Ibi quoque mentio habetur Synodi à Cæsario celebratæ. Quis verò existimet, Cæsarium post annum scripsisse ad Sedem Apostolicam, se Synodum apud Arausicam coegisse? Quare anno eodem 529. celebrati abs se Concilii Felicem Papam certiore reddidisse dicendus est, dum verò Armenius literas Romam delaturus esset, mortuo Felice eodem anno 529. successit Bonifacius, qui anno sequenti die 25. Januarii respondit Cæsario. Certè subscriptiones epistolarum Felicis, quæ ponuntur datæ Consulibus Lampadio & Oreste, ex hac Bonifacii subscriptione corrigendæ sunt, præsertim eum alteram datam ad Sabinam XII. Kal. Novembris ipse etiam Baronijs eadem spongiâ emendandam dicat. Sed neque finis pontificatus Bonifacii rectè statuitur à Baronio, ac cæteris communiter cum Anastasio die 17. Octobris P. C. Lampadii. Nam apertæ falsitatis convincuntur ex actis Synodi Romanæ à Bonifacio eodem celebratæ, & à Lucâ Holstenio editæ, ubi sessio prima ita incipit: *Post consulatum Lampadii, & Orestis VV. CC. sub die VII. Iduum Decembrium in consistorio Beati Andrea Apostoli præsidente venerabili vivo Papa Bonifacio &c.* Ex quibus vixisse Bonifacium usque ad Decembrem anni 531. evidenter demonstratur. Extat in Ecclesiâ Sancti Petri ad vincula Romæ hæc inscriptio.

SALBO PAPA N. JOHANNE COGNOMENTO
MERCURIO EX SCE. ECCL. ROM. PRESBYTERIS
ORDINATO EX TIT. SCI. CLEMENTIS AD GLORIAM
PONTIFICALEM PROMOTO BEATO PETRO
AP. PATRONO SUO A VINCULIS EJUS SEVERUS
PB. OFRT. ET IT. PC. LAMPADI ET ORESTIS
VV. CC. URVICULUS CEDRINUS.

Infert Baronijs ad annum 531. *Ex his igitur quàm perspicuè vides sedere cœpisse hoc anno 531. post Bonifacii obitum Joannem cognomento Mercurium.* Verum indè tantum colligitur anno 532. Joannem Papam fuisse, non verò anno superiori eundem Pontificatum iniisse; ponitur enim in inscriptione *Iterum post Consulatum Lampadii, & Orestis*, quo caractere non indicatur annus 531. sed insequens 532. Vir diligentissimus Panvinius scribit 22. Januarii anno 532. Joannem Papam electum, & sanè ante dies 44. sedebat Bonifacius ex sessione secundâ laudatâ Synodi celebratâ *Post consulatum Lampadii, & Orestis VV. CC. sub die V. Iduum Decembrium.* Certè rideo legens scholiastem Ciacconii, qui in margine argutulus notat veteres usos eâ notâ IT. nempè ITERUM, hoc est, inquit, anno 531. ineptè, cum hic annus sit *Post consulatum*, sequens verò *iterum post consulatum Lampadii.*

Felix, ejusque successor Bonifacius de Augustiniana scholâ optimè meriti fuere. Ille enim ex unius Augustini libris sententias depromptit, quas tanquam fidei oracula fidelibus credendas proposuit, unius Augustini ore in profligandis diuturnis de divinâ gratiâ litigijs usus. Hic verò eadem dogmata

ad-

adprobavit, & ad assequendam perfectiorem divinæ gratiæ intelligentiam præ cæteris beata recordationis Augustinum Episcopum tanquam Magistrum optimum proposuit, laudavitque. Hinc factum est, ut horum duorum Pontificum sanctionibus Cassiani, Fausti, ac reliquorum ejusdem doctrinæ hominum errores tanquam hæreses postea ab Orthodoxis omnibus rejecti fuerint, neque amplius inter adiphora numerari potuerint. Ita longissimo certamini, quod centum annos, & quod excurrit, Gallias præsertim in partes distraxerat, Augustino causâ adjudicatâ ab utroque Pontifice finis tandem impositus fuit.

CAPUT XXIV.

Mors Fulgentii, ac Casarii, & utriusque comparatio.

ANNUM 529. quem victis, ac postremo prælio Semipelagianis profligatis lætum Augustinianum in Galliâ celebrabant, eisdem mœstum, ac luctuosum in Africâ facit Baronius ob Fulgentii Ruspensis mortem, quam eo anno contigisse tradit ad annum 504. pag. 561. quod auctor vitæ ejusdem scribit, mortuum Fulgentium sub Hilderico Rege in pace Ecclesiæ Africanæ. Sed nusquam, ni mei me oculi fallunt, hæc apud illum leguntur, undè magis miror, virum amicissimum Aloysium Torellum ad annum 504. num. 10. scripsisse, id à Baronio egregiè probatum. At Bollandus nihil in re dubiâ affirmare ausus Fulgentium circâ annum 529. obiisse dicit. Verùm ex his, quæ memoratus Scriptor capite ultimo tradit de consecratione Feliciani, qui Fulgentio successit, annum mortis ejusdem colligi existimo. Nec hoc interim, scribit ad Felicianum, prætereundum silentio judicari, quod dum ei successor idoneus quaereretur, discordantibus Laicis, & Clericis annum propè integrum prolixitas contentionis exegit, & illo die Sanctitas tua Super Cathedram ejus sedit, quo ipse defunctus est. Ornari quippe hoc privilegio meruit prima solemnitas ejus depositionis, ut multo amplius venerabilis fieret per gaudia tuæ ordinationis. Itaque Felicianus Fulgentii successor consecratus est Episcopus Kalendis Januariis integro post decessoris obitum anno lapsus. Meritò Chiffletius dixit ex his statui certò posse annum, quo mortuus est noster Ruspensis Antistes. Juxtâ antiquos canones, ac Latine Ecclesiæ ritum Episcopi Dominicâ tantum die consecrabantur, quod quia nonnulli apud Dianam part. 12. tract. de consecr. Episc. Resol. 61. rerum Ecclesiasticarum ignari negarunt, paucis stabilendum est. Omitto Anacletum scribentem Epist. 2. ordinandos esse Episcopos Dominicâ die horâ tertiâ hæc siquidem Epistolæ ab eruditis commentitiæ, ac recentiori manu exaratae judicantur. Sanctus Leo Epist. 87. ad Episcopos per Provinciam Viennensem: Nec sibi, inquit, constare statûs sui noverit firmitatem, qui non die Sabbati vespere, quod lucefcit in primam Sabbati, vel ipso Dominico die fuerit ordinatus. Solum enim majores nostri Dominicâ diem honore dignum judicare, ut Sacerdotes, qui sumuntur, hoc die potissimum tribuantur. Idem Leo in Epistolâ ad Anastasium Theffalonicensem, quæ recitatur in Synodo Bonifacii II. ab Holstenio editâ pag. 143. scribit: Cognovimus sanè, quod non porrimus silentio præterire, à quibusdam fratribus solos Episcopos tantum diebus Dominicis ordinari: Presbyteros verò, & Diaconos, circa quos par consecratio fieri debet, p. ssum quolibet die dignitatem officii Sacerdo-

talis accipere. Et hæc quidem Latine Ecclesiæ consuetudo fuit. Fateor, Græcos antiquitus aliis etiam extrâ Dominicam diebus in Episcopos consecratos, Joannes Chrysostomus ex Socrate lib. 6. cap. 2. initiatus fuit Antistes 26. Februarii Honorio, & Euty-chiano Confl. nempè anno 398. die Veneris Cyclo Solis XV. Lunæ XIX. lit. C. Nestorius ex eodem Socrate lib. 7. cap. 29. inauguratus est ibidem Episcopus die 10. Aprilis Felice, & Tauro Cofs. nempè die Martis anno 428. Cyclo Solis XVII. Lunæ XI. lit. A G. Neque in Alexandrinâ Ecclesiâ solùm Dominicâ die Antistites consecrabantur; nam Theophilus obiit anno 412. die 15. Octobris ex Socrate lib. 7. cap. 7. qui ait: Tertiâ post obitum Theophili die Cyrillus ordinatus est. Decessit ergo Theophilus die Martis, nam Idibus Octobris fuit feria tertia Cyclo Solis I. Lunæ XIV. lit. G F. quare ejusdem nepos Cyrillus die Veneris in Cathedrâ primum sedit. Leo Magnus egit per literas cum Dioscuro Alexandrino, ut die Dominico tantum Sacerdotes consecraret hæc scribens: Et ideo piè, & laudabiliter Apostolicis morem gefsevis institutis, si hanc ordinandorum Sacerdotum formam per Ecclesias, quibus Dominus præesse te voluit, etiam ipse servaveris, ut his, qui consecrandi sunt, nunquam benedictio nisi in die resurrectionis Dominicæ tribuatur, cui à vespere Sabbati initium constat ascribi: Epist. 79. vel 81. ex cujus initio palam fit, in die consecrationis Episcopi Alexandrinam Ecclesiam cum Romanâ non convenisse. At Africani Episcopi, cum essent intrâ Patriarchicam diocesim Romani Pontificis, Dominicâ tantum die consecrabantur. Hinc Aurelius Episcopus Carthaginensis in Synodo Africanâ celebratâ Attico, & Casario Consulibus nempè anno 397. in Cod. Africano cap. 39. agens de numero Episcoporum qui ad Antistitis consecrationem necessarii sunt, minimè probans duodecim requiri Episcopos dixit: Nam & in hac Ecclesiâ, ad quam dignata est Sanctitas vestra humaniter convenire, crebro, ac penè per diem Dominicam ordinandos habemus; Nunquid tam frequenter potero duodecim, vel decem, vel multo minus advocare Episcopos? Hujus autem consuetudinis rationem tradit Albinus Flaccus de offic. tit. Sabbat. in lect. 12. Episcopi, inquit, consecratio, qui est Vicarius Apostolorum, imò & Christi, fit in die Dominicâ, quia eodem die per donum Spiritus sancti dignatus est illustrare corda Apostolorum. Ex his habemus Felicianum ordinatum Episcopum Kalendis Januariis die Dominicâ, at dies Dominica incidit in Kalendas Januarias anno 534. Cyclo Solis XI. Lunæ III. lit. A. Quare Sanctus Fulgentius anno superiori 533. die Sabbati ad superos transisse dicendus est Gelimere Vandalorum Rege tyrannidem exercente. Natus est Fulgentius anno 458. Episcopatum suscepit anno 508. ætatis 40. eaque in dignitate viginti quinque annis exactis obiit cum quintum supra LX. annum ægeret ex Socrate vitæ ejusdem cap. 30. Putat Chiffletius hunc, qui Magist. i gesta literis consignavit, esse Ferrandum Diaconum virum ob insignem eruditionem celeberrimum, ad ætas anno 534. opus illud evulgasse. Sed levibus conjecturis in eam opinionem fertur, quibus tamen pluribus eruditus viris id suavit. Quod verò res à Fulgentio gestas idem anno 534. descripserit, planè falsum est, nam cap. 29. Sanctæ memoriæ Bonifacium Primatem Carthaginensem nominat, qui sanè, dum illa scribebantur, fatis jam concesserat; obiit verò Bonifacius anno 535. Belisario Consule, ut testatur Tunonensis Episcopus, qui eo tempore vivebat in Aphricâ.